ޔައުމިއްޔާ

މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ 22 ވަނަ ބައްދަލުވުން. (16.06.2010)

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. އާދެ، މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ 22 ވަނަ ޖަލްސާ އަށް ވަޑައިގެންނެވި މެންބަރުންނަށް މަރުޙަބާ ދަންނަވަން. އަޅުގަނޑު މިހާރު މިއަދުގެ އެޖެންޑާގެ ފުރަތަމަ އައިޓަމަކީ އިދާރީ މައްސަލަ އެއް ވާނަމަ، އެ މައްސަލަ އާ ގުޅޭ ގޮތުން މަޝްވަރާކުރެއްވުން. އިދާރީ ތިން ކަމެއް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން އެބަ އޮތް. އެއް ކަމަކީ މި ޖަލްސާ ސްކެޖުއަލް ބަދަލުކުރުމުގެ އަޅުގަނޑު މަސައްކަތްކުރަމުން އެބަ ކުރަން. 2 ވަނަ ކަމަކީ މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ ޗެއާމަނާ މި ހުރިހާ ބޭފުޅުންނަށް މި އީމެއިލް ކުރުމުގެ ބަދަލުގައި ފޮޓޯސްޓޭޓް ޑޮކިއުމެންޓް ހިންގާއިރު ޑޮކިއުމެންޓް މެންބަރުންނަށް ފޮނުވަން ކޮންމެ މި ހުރިހާ ޑިޕާޓްމަންޓް ފުރިހަމަ ކުރަން ކަމަށް ސަރުކާރުން ފޮނުވާ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ޖަވާބުދާރީ ބޭފުޅުން ބުނާ ދެއްވަނީ. އެހެންވީމާ، މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ މި ބޭފުޅުންގެ މެދު ފައިލު ހަމަ އެއްކަލަ ޗެކުގައި ހުރި ޑިޕާޓްމަންޓްތަކަށް ވަކި ފިންޏެއް ފޮނުވައި އެ ފިންޏެއްގެ ބޭފުޅުން މި ފޮނުވާފައިވާ ބޭފުޅުންގެ ކޮޕީ ކުރަން ކަމަށް ހަމަޖެއްސީ. އެއީ އިންޓަރނެޓް އީމެއިލް ކުރުމުގެ އިތުރުން ވަކި އެހެން ހުށަހެޅުން. އެހެން ދެން މި ބޭފުޅުން ގެންނަންޖެހޭނެ. ދެން ކޮމީ މި ބޭފުޅުން އިދާރީ އެއްވަރު ކަމެއް ކަމާއި ކޮމިޓީ އެ ކަމެއް. ޝުކުރިއްޔާ. (ވަގުތީ ކޮމިޓީ ކަމުގައި) އެހެންވީމާ، ނަޝީދު.

ނޮޅިވަރަމް ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޮޑަށް ހިތްހަމަޖެހޭ އިނގޭތޯ ވަކި ބޭފުޅުންނާ ކަމަށް ކޮމިޓީ އަށް ވަޑައިގެންނެވުމީ، ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ވަޑައިގެންނެވުމީ ކޮމިޓީގެ ވަގުތު ބަދަލުކުރުވުން. އެއީ އަޅުގަނޑު ހަމަ އެއްބާވަތެއްގެ ތަފާތުކަމެއް ކަމެއް ނޫން. ދެން މި ކޮމިޓީ އަށް ސަރުކާރުގެ ވަޑައިގެންނެވުމާ މި ކޮމިޓީ އިން އިސްތިޢުފާ ދީފައިވާ. ނޫނީ ވަކިވެވަޑައިގެންނެވުމީ. ދެން ގަވާއިދުން ބަލާއިރުގައި ޖަލްސާގެ 3 ޖަލްސާ އަށް ނައިސް އެ މެމްބަރުގެ ނަން ހަމަ ގަވާއިދުން މުޤައްރިރު ފޮނުވާ އަށް ފޮނުވައިގެން އެމްޕީއަކު ބަދަލުކުރާ މަސައްކަތް. ވަކި ފޮނުވައިގެ މެންބަރަކު ނޫނެއްކަމާ. އެހެންވީމާ، މި ކަންކަމުގައި ކުރިއަށް ގެންދެވޭނީ މި ކަމަށް މަސައްކަތްކުރާ ކުރެއް ބަލަހައްޓާ ވެގެން. މަސައްކަތް ކުރަނީ ވަކި ބޭފުޅުންގެ ވަގުތު މަދު ބޭފުޅުންކޮޅެއް މި ތިއްބަވަނީ. ދެން ހަމަ މަސައްކަތް ކުރަން ވެއްޖެއްޔާ މި ތިބި ޕީ.އޭ އާއި އެމް.ޑީ.ޕީ މިހާރު އެކަނި. ޑީ.އާރް.ޕީ މިހާރުގެ އެއްބާރުލުމާ ނުލިބޭ މި ކޮމިޓީއަކަށް. އެހެންވީމާ، އެހެންވެގެން ނުވާނެ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، އަޅުގަނޑު ވީ ކަންތައްތައް ނޯޓުކޮށްލީން. ދެން މިހާރު އަޅުގަނޑު މި ދަނީ އެޖެންޑާ އައިޓަމް 2 ނަ. އެއީ ފަނޑިޔާރުންގެ މުސާރަ އާއި އިނާޔަތް ބަޖެޓުދިނުމުގަ އެދި ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުން ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މުސާރައިގެ އޮނިގަނޑާ ގުޅޭ މަޝްވަރާކުރުން ގެނެސް ދިނުން. މިއަދު ހުސްދުވަސް އަޅުގަނޑު ވާހަކަދައްކާލީމުން ކުޅުދުއްފުށި ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނަޝީދާ. މިހާރު މިނިވަން މުއައްސަސާތަކުގެ ކޮމިޓީ އިން އަޅުގަނޑަށް މަޢުލޫމާތު ލިބުނު ގޮތުގައި އެ މުއައްސަސާ އެ ބޭފުޅުން ވަނީ އެ ބިލު ނިންމުމުގެ މަރުޙަލާ ހަވާލުކުރައްވާފައި ނަޝީދާ. ދެން ނަޝީދު ވިދާޅުވަނީ މާދަމާ ބިލު ސަރުކާރާ ހިއްސާކުރައްވާނަމޭ ކޮމިޓީގެ ގޮތުން ބަލަން. ކޮށްފައި މި އަންނަ ހަފުތާ ތެރޭގައި ބިލާ ދޭތެރޭ ގޮތް ނިންމާފާވާނެ ކަމަށް ވަނީ. ދެން އެ ބިލު އެބަ އޮތް މުސާރައިގެ މަސައްކަތަކީ. އެއަށް އެޖެންސީތަކުގައި. އެހެންވީމާ، އެ ބިލު ނިމުނީމާ މި އިޝޫ ހައްލުވާނެ. އެގޮތަށް ގާއިމްވެގެން ކޮމިޓީ އިން އުއްމީދަ ފަނޑިޔާރުންގެ މުސާރަ ކަނޑައަޅާއިރު، ދެން އެބައި ޖެހޭގޮތުން ދެ ގޮތް އޮތީ ބައެއް ކަންތައްތަކުގަ ހޯލު. އެހެންވީމާ، އިއްޔެ އޮތީ ދެ ހުށަހެޅުމެއް ލިބިފައި. އެއީ ދިރާސާ ކުރަން ސަބް ކޮމިޓީ އަކަށް ފޮނުވަން. ދެން ހަމަ ހުށަހެޅުމަކީ މަޖިލިހަށް އަމިއްލަ ފޮނުވާލަން. ދެން އެކަމަށް ފަނޑިޔާރުންގެ ބިލު ނިމުމުން ފަނޑިޔާރުންގެ ބިލުން މިކަން ހަމަޖެހޭނެ ކަމަށް ވީމާ އަޅުގަނޑުމެން އަނބުރާ ފޮނުވާލެވިދާނެ. ދެ ހުށަހެޅުމަކަށް ވީމާ އަޅުގަނޑު ވަނީ ތާއީދުކުރައްވާފައި. ދެން އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އެ ގޮތަށް ޖަވާބުދިނުމަށް ފަނޑިޔާރުންގެ ބިލު ނިމުމުން އަންނައިރު މިވީ ހަމަޖެހިގެންދާނެ ކަމަށް. ދެން މިވީ ކުރިމަތިލީ މި ބައިތަކުގައި ހުރި މުސާރައާއި ކަމާއި ހުރިހާ އެއްޗެއް މިހާރު ވީ ބޭފުޅުންގެ ފައިސާލާބަދަލަށް އޮންނާނެ މި މަސައްކަތް އާ ބާރު ގޮސް. އިއްޔެ ބައްދަލު އެ ސުފާރިޝްކުރެއްވި. މިހާރުގައި ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނާއި މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީ އާ ދެމެދު ހިނގާފައި ހުރި މުއާމަލާތްތައް. އެހެންވީމާ، މި އިޝޫގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޖަވާބު ދެވިދާނެ އިރުގަ ފަނޑިޔާރުންގެ ޤާނޫނު ނިމިގެން އަންނައިރު މުސާރައިގެ ކަންތައްތަކަށް ވަކި ގޮތެއްގައި އެއް ނިމިގެން އަންނާނެ. އެހެންވީމާ، އެ ނިމިގެން ގޮތެއްގައި އާ އެއްޗެއްވާ ގޮތުގެ މަތިން އެކަން ހަމަޖެހިގެންދާނެ ކަމަށް. ޝުކުރު.

ކުޅުދުއްފުށި އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުލްޣަފޫރު މޫސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ފަނޑިޔާރުންގެ ބިލު އަންނައިރު ވެސް ދެން ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް މުދައްރިސް މަސައްކަތް ކޮށްފަން އަޅުގަނޑަށް ފެނޭ އިނގޭތޯ މި މުސާރައަކާ އެއްކޮޅު ވެސް މި އަޅުގަނޑަށް ހިސާބުން އައިސްގެން ނުވާނެ އިނގޭތޯ. އެ ބޭފުޅުންގެ ވިސްނުން އެހެރީ އުޅަނބަ ފަނޑިޔާރަން ލިބޭ މުސާރައިގެ 10% އިންސައްތަ ހިލާ ފަނޑިޔާރުންނަށް ދޭ ގޮތަށް އިނގޭތޯ. މިގައި މިހާރު ވެސް މުޅި ޒައުމުގައި މި އޮތީ މުސާރަތައް އެކި ގޮތްގޮތަށް ގޮސް މުޅިން ބަދަލުކުރުމާ ހިސާބުގައި މިއޮތީ. ސަރުކާރުން 30 ހަކަތަ ހާސް ރުފިޔާ މުސާރަ އެއް ލިބެނީމަ އެއީ ހަމަ ޒަރޫރީ ބައިވަރާ އެއްކަލަ ދިރިއުޅޭނެ ގޮތެއް އިނގޭތޯ އެއީ. އެއް ބަޔަކަށް، ހަމަ ކަނޑުގެ ބޮޑުތަން ހިނގައިގެން ކަމަކުންދާނެ އިނގޭތޯ. ނިކަމެތިން ނިކަމެތި

ގޮތުގައި، ލިބޭ މިހުންނަށް މި ލިބޭ ގޮތް މި ރާވަނީ. އެހެންވީމާ، ވަރަށް ބޮޑަށް އަޅުގަނޑުމެން އެދެން އެ ކަމުގައި މުދައްރިސުން މަސައްކަތް ކޮށްދެއްވަން އިނގޭތޯ. އެކަށީގެންވާ މުސާރައަކަށް އެ ބޭފުޅުންގެ މުސާރަ ވެސް ފޯރާން ގޮތެއް އިނގޭތޯ.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ހުށަހަޅާނީ އެ މާއްދާ. ޤާނޫން ދެން އިސްލާހުކުރެވިގެން އެ މާއްދާ އަނބުރައިދު އޮންނާނެ ގޮތް ވެސް އެނގޭނެތާ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ފޮނުވަނީ އެ ހަމަ ރަނގަޅު ހައްލެއް ކަމަށް. އާދައި ސަބްކޮމިޓީއަކަށް އެއްބަސްވެފައި ސަރުކާރު ކޮމިޓީގެ ފަރާތްތަކުގެ މަސައްކަތް. ދެން ހައިކޮމިޓީގެ ފަރާތްތަކުންނަށް މި ލިބޭނީ އެއްވަރުގެ މުސާރަ. މިސާލަކަށް އެއްވަރަށް 10% މަދުން. ދެން ދަރު ކޮމިޓީތަކަށް އިތުރު ފޯނުކުރެވޭތޯ އެއަށް ވުރެ، އެނބުރިލެއްވުން ދެއްވާލެވޭ ގޮތް ހޯދަދިނުމުގެ ބާރު ކޮމިޓީއާ ހަވާލުކުރެވޭ އެއީ ޕްރޮސީޖަރަކުން އަންނާނީ. އެހެންވީމާ، ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ މުސާރަތަކާއި ކަނޑައެޅުމަށް ނިމުނީ. އެ ހަވާލުކުރީ ދެން އެ ބާރުގަނޑު އެ ބާރު ހުރިދާ. އެ ބާރުވެރިން ނިޒާމު އެއަކަށް އިތުރުބާރު ހަމަޖެހިދާނެ. ތި ވާހަކަ ދެން ނަގާފައި.

<u>ހުޅުމީދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިލްޔާސް ލަބީބު ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އަޅުގަނޑަށް ގޮތުގައި ބެލިދާނެ ކުރިއަށް ދިއުމުގެ މުސާރައިގެ ކަނޑައަޅަމުންދާ ވާހަކަ ކޮމިޓީ ދެން. އެހެންވީމާ، މިހާރު ކޮމިޓީ ކޮމިޓީގެ ބާރު ދެން އެ ބާރުވެރިން ރިޕޯޓް ދޭ ގައުމީ ޕާޓީ، އެ މުސާރައިގެ ބާރުގައި ކަނޑައެޅޭގޮތް ކަނޑައެޅުމަށް، އެއީ އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އެހެން އެ ކޯޓު ދެން ހުށަހެޅުން ކުރަން ހޯދުނު. ދެން އެ ބާރުވެރިން ބާރު ގޮތުގައި ހުށަހެޅި ވަކިވެގެން ހުށަހެޅުމަކީ ހުށަހެޅުނު. އެކަމަކު އެ ސުޕްރީމް ކޯޓަށް ވާ އެއްގޮތަކަށް ހުށަހަޅާ ގޮތް އެ ބާރުވެރިން ކަނޑައަޅަނީ. އެކަމަކު މުސާރަ ކަނޑައަޅާ އަޅުގަނޑު ހީވަނީ ވަކި ކޯޓަކުން އެ ދެން ހުށަހެޅުނު. އެހެންވީމާ، އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާވަން ހުށަހެޅޭނެ ވާހަކަ ވާނީ އެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލީ.

<u>ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އެއްޗެއް އެ މައްސަލައި އޮތީ ވެސް. އެއީ އެންމެ ދަށުން މުސާރަ ކަނޑައަޅާ. އެއަށްވުރެ ހައިކޯޓާއި ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ މުސާރަ ކަނޑައަޅާ ދެން އެއްޗެއް ކޮމިޓީއަކަށް ލިބޭނީ އާދެ ނިސްބަތުންނޭ. އެ ގޮތަށް އެ ބާރުވެރިންގެ ނިސްބަތުންނޭ އާދައި އޮތީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މިހާރު އެ މާއްދާ މި ހުށަހަޅާނީ. ނަޝީދު ދެން މަސީހު.

<u>ނޮޅިވަރަމް ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:</u>

އަޅުގަނޑު ވެސް ހަމަ ދަންނަވާލަން އުޅެނީ އިލްހާމް ގެ ވިދާޅުވި ވާހަކަ. އެއީ މާލެއްޓަށް ކުރިމަތިވި ގޮންޖެހުމެއް ނޫންތޯއޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މި ރިޕޯ އަޅުގަނޑުމެންގެ އެއްވެސް ގޮންޖެހުމެއް ދުނިޔޭގާ ކަހަލަ ބޮޑަކަށް ނޫން.

ފުވައްމުލަކު ދެކުން ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝަހީމް އަބްދުލްޙަކީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، އަޅުގަނޑު ވެސް އިލްހާމް އާއި އަދި ނަޝީދު އެ ހުށަހެޅުއްވުމަށް ތާއީދުކުރަން. އަދި އަޅުގަނޑު ވެސް އެ ވިދާޅުވި ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން މިގެ މަސައްކަތްތަކުގައި ކޮށްފައިވާ ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ފެނޭ. ދެން މިގޮތަށް މިދަންނަވާ ވެސް ޤާނޫނުގައި އެ ބޭރުން އެހެން ކަނޑައެޅިފަ އެއީ އެކަ ރަނގަޅު، ބާރުން ދެން ބަޔަކަށް ޖެހޭ ކަހަލަ ބޮޑަކަށް އެކްސްޕާޓުން ފިނޭންސްގެ ހިމެނިގެން. ބާރުން ދެން އެއީ އެއް ނޫން ކަންކަންތަކެއް އެބަ އޮންނަން ބޮޑީ. އެހެންވީމާ، އެ އުސޫލަކީ އަޅުގަނޑު ބެލެހެއްޓުން. އަހަރެމެން، އަޅުގަނޑުމެން ބިލު ނިމުނީމާ ދެން އެއީ ފުރުޞަތު އެ ސަރުކާރުތަކަށް އޮންނަ ގޮތް އެހެނީމާ، ދެން އަޅުގަނޑުމެން އެކަން ނިންމާލެވިދާނެ.

ބިލްގެ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަލީ ރިޔާޒް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ފާއިތުވި 102 ވަނަ މާއްދާ އާއި ފާއިތުވި 152 ވަނަ މާއްދާ އާ، މި މާއްދާތަކުން ބުނާ ގޮތުން މުސާރަތައް ކަނޑައެޅުން މި އޮންނަނީ އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީ އަށް، މަޖިލީހަށް ކަމަށް. މަޖިލީހުން އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި މަޖިލީހުން ވަކި ދައުރު އަޅުގަނޑު ގޮތުން ކޮމިޓީ ގޮތުގައި މި ކޮމިޓީ އިން. ދެން އަޅުގަނޑުމެން ނިމުން ފާއިތުވި އެ އުސޫލު ގޮތަށް އެކްސްޕާޓުންގެ ބެއްލެވުން. އިޤްތިޞާދީ ހާލަތަށް އަބަދު ވެސް ބަދަލުވަމުންދާން ހާލަތުތަކެއް. އެހެންވީމާ، ފާއިތު އެހެނިހެން އަޅުގަނޑުމެން ޖެހޭނީ އިސްލާހުކުރަން. އެހެންނަމަވެސް އެއަށްވުރެ އަޅުގަނޑުމެން ޚިޔާލީ އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީ އެންމެ މަޖިލީހުން ބަޖެޓް އަދި ކޮންމެ ފަހަރަކު ވެސް މުސާރަ އަށް އެ ބޮލިސޯޗެއް ގެންނަން ބޭނުން ވެއްޖެއްޔާ ގެނެވިދާނެތޯ. ދެން މިހާރު ދެން އަދި ފާހަގަކޮށްލަން މި ޖާގަ ނުކުތާ އަކީ، މިއަދަން މި މުސާރައިގެ މުއައްސަސާތަކުގައި އޮންނާނެ އެ ފާއިތުވީ ބޭނުމުގައި، ކޮމިޝަންތަކާ ބެލެހެއްޓުމަށް މުސާރަ ކަނޑައެޅުމަށްފަހުގައި އެ ބެލެހެއްޓުމުގެ އެ މަޤާމުގެ މުއްދަތުގައި ކަމަ އެއް ނުކުރެވޭ. އެންމެ ނުކުރެވޭ. އެވެސް އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ކޮންމެވެސް ވަރަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ފިލާވަޅެއްގެ ނުކުތާ އެއް ކަމަކަށް. އެހެންނަމަވެސް މުސާރައިގެ ކުރިމަތިލާއި ޖެހުނުވި އެއް މާއްދާ އެއް އެ މާއްދާ އަކީ. އެހެންނަމަވެސް އަޅުގަނޑު ހިތުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް ވެސް ދައުލަތް ދުވަހުން އަންނަ ދުވަހަށް ބަޔަކަށް ފުދޭވަރުން. އަދި ހަމަ އެއާއެކު ކޮށް އެނބުރޭ ބެލުމުގެ އުސޫލުތައް ވެސް ހަރުދަނާ ވަރުން ދާން. އަޅުގަނޑުމެންގެ ބޭނުމަކީ ޝަރީޢަތް ހުރިހާ ކަމަށް ރަގަޅުކުރަން އުސޫލުތައް ވެސް ހުންނަން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ފެންނަނީ ހަމަ އެހެން ވަކި މުސާރަ ފާއިތުވި ކަނޑައެޅުމަށް ވުރެ ހަމަ މަޖިލީހަށް އެ ޕޮލިސީސްގެ އޮންނަ މުސާރަ އެ ފާއިތު ވެސް ބަލަހައްޓަން. އަދި އަޅުގަނޑުމެން އެ

މުސާރަތައް ވުރެ ހަމަ އަޅުގަނޑުމެންގެ އިޤްތިޞާދީ އަދި އުނގެނުން މުއައްސަސާތަކުގެ މުސާރަތަކާއި ދައުލަތުގެ މަޤާމުތަކުގެ މުސާރަތަކާ އެއްގޮތް ވާ ގޮތަށް އުސޫލުތަކާ ގުޅިގެން ހ ކަންތައް ކަނޑައަޅައިގެން ބެލުން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ، މިހާރު ފަސޭހައިރުމެންގެ ބިލުގެ ހ މާއްދާ ހ ހުށަހަޅަނީ. (ވަގުތުކޮޅަކަށް ހުއްޓުން) އާދެ، ހ ކަންތައްތައް ދަންނަވާލަން އެންމެންނަށް. މިހާރު އިސްލާހު ބަޔާން ބިލުގެ ބެލުން ޖެހިޖެ ކުރެއްވި، ޖޭ.އާރް.ޕީގެ ބަޔާން ބިލުގެ ބެލިއުރާސްލިން ކޮމިޓީ ހުށަހެޅުއްވި ނަންބަރަށް މަޖިލީހުން 18 އިން 9 އަށް ދަށްކުރެވުން ނެގުނު ކަމަށް. ހަމަ އަދި ގަވާއިދު ހުރިހާ ނަމްބަރު ކަމަށް ޖެހޭ. ދެން، އަތުގަނޑު ބިލުބުރުގައި 12 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން ހަމަ މަޖިލީހަށް ރިޔާސަތު ހުށަހެޅޭ ނަންބަރު. އަދި، 12 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އާގައި މި ބުނަނީ މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން އިދާރާކޮށްގެން ހުރިމަތިލި ފަރާތްތަކުގެ އަދަދު ބޭނުގެ ގޮތްބަދަލުގެ އަދަދުގެ ދެ ގުނަ އުނދަގޫ ކަމަށް ވިޔަސް ހުރިމަތިލި ފަރާތްތަކުގެ ނަންބަރު މި މާއްދާގައި (ރ) ގައި ވާގޮތުގެ މަތިން އިދާރާން ކުރަންވާނެ އެވެ. އަދި ކޮމިޓީ ހުރަސް ބަދަލުވާ ފަރާތްތަކުން ކޮމިޓީ ކުރިމަތި ނުވަތަ ކޮމިޓީ ކުރިމަތި ދިފާއުވާ މުއްދަތު ހަމަވުމަށްފަހު ދަށްކުރުމުން މަޖިލީހުގެ ކަމާ ބައި ކޮމިޓީ ދިރާސާ ކުރިމަތިލާފައިވާ ބޭނުން އާއްމުކޮށް ފުރަތަ ފަރާތްތަކުގެ ނަންބަރު މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅާނަން އެވެ. ޝުކުރިއްޔާ، އަތުގަނޑު މި ދެންނެވި އިސްލާހު ޖޭ.އާރް.ޕީގެ މި ކޮމިޓީގައި ހިމެނިވަޑައިގަންނަވާ ދެ ބޭފުޅަކު ވިދާޅުވިއަ 18 ނަމަ ހުށަހަޅަން ދެން. ޝުކުރިއްޔާ، އަތުގަނޑު މިހާރު ސަރަޙައްދު 11:00 ޖަހައިރު އަދި، ޝުކުރިއްޔާ، އުކަން ސާފުކޮށްދިނީ ހަމަ. (ވަގުތުކޮޅަކަށް ހުއްޓުން) ދެން، އަނެއް ކަމަކީ މި ބޭފުޅުންނަށް މި ކޮމިޓީގެ ގަވާއިދުން އަތުގަނޑު މި އިސްލާހު ހުށަހެޅުމަށް މިދިޔަ ބުދަ ދުވަހުގެ ނިޔަލަށް ދިން ފުރުސަތުގައި އެއްވެސް ބޭފުޅަކު އިސްލާހު ހުށަހަޅާފައި އެއް ނުވޭ. ޝުކުރިއްޔާ، އަތުގަނޑު އުބަދަލު މިވި ފަހިނަމާ ވެސް ކުރިޔަށް. އާދެ، މިހާރު އަތުގަނޑު މި އިސްލާ އަށް މި ދަނީ ކުރިއަށް އިސްގާތް. މަސައްކަތް އަދި އަތުގަނޑު ފަހުން ފުރުސަތު އަރުވާނަން. (ވަގުތުކޮޅަކަށް ހުއްޓުން) އާދެ، މިހާރު އުޖެހުނީ އަށް އަސްބަރު ދެން އިސްލާމް. މިހާރު މި ބޭފުޅުންގެ މަޢުލޫމާތަށްޓަކައި މި އެދީ މިހާރު ހުށަހެޅިފައި އެބަ ބިލުގެ 28 ވަނަ މާއްދާ އަށް މި ކަންތައް މި އެންނަނީ.

(ވަގުތުކޮޅަކަށް ހުއްޓުން)

ނޫރިވަރަމް ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

މި އަސްލު އަތުގަނޑަށް އިނގޭ ބޮޑެތަން ގޮތުމެއް ނުކުތާވާ މި 13% ނޫނީ 4% ގެ ތަފާތެއް އެންމެކަން. އަދި، އުނަން މި ދަންނަވަނީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މުސާރަ އަކީ އެއް ލައްކަ ފަންސާސް ހާސް ރުފިޔާ. ދެން، ވަޒީރުންގެ

މުސާރަ ފަސްދޮޅަސް ދެ ހާސް ފަސްސަތޭކަ ރުފިޔާ. އެހެންވީމާ، މި ދެމެދުގައި އެބަ ހުރި 41.6% ތަފާތެވެ. އެހެންވީމާ، އުއްތަމަ ފަނޑިޔާރަކީ ނުވަތަ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުންނަކީ އެ ބާރުގެ އެންމެ އިސްވެރިން. އެހެންވީމާ، އެއާ ދެން ތިއްބެވި ބޭފުޅުންގެ މަސްއޫލިއްޔަތާއި ޖިންމާ އެ ބޭފުޅުންގެ ޤައުމީ ވާޖިބާ މި ހުރިހާ އެއްޗެހި ވެސް ވަރަށް ބޮޑު ތަން ކުޅެވޭން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަކަށް މިކަހަލަ ފަރަގުތައް 41% ވަރުގެ ތަފާތެއް ދެން އަންނަ މުސާރަގައި އޮންނަންޖެހޭނީ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ. އެހެންނަމަވެސް، އަސްލު މިހާރުވެސް އަޅުގަނޑުމެންގެ ވޯޓު ބިލު ބަދަލުވުން މި އިންތިޚާބުގެ ކަމަށް އަން ވެސް ވަރަށް ގިނައިން އައި.އެމް.އެފްގެ ބަދަލުން ވެސް ވަކިވެގެން ފާހަގަ ބޭނުންކުރާ ޕްރޮޕޯސަލުގައި މިކަހަލަ އިދާރާތަކުގެ ބަދަލުން ވަކިވެގެން އެބަ ފެނިގެންދޭ ފާހަގަ ބޭފުޅުން. ފާހަގަ އެއީ މިކަން ކުރެވޭނީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޚިޔާލުގެ ގޮތުގައި ހިތާ އެއްގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ އެކަށީގެންވާ އެއް އެއްވެސް ނުފެނޭ ވަކިގޮތުން. އެހެންވީމާ، މި ފާހަގަ ކުރަންވާ އަޅުގަނޑުމެން މި ދައްކަނީ. ދެން އަސްލަކީ އަދި އަޅުގަނޑުމެން ހިސާބު ހުރިހާ އެއްޗެއް ރިޕޯޓުތަކުގެ ޚިޔާލު އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަކީ ދެއްވައި ނުފެނޭ. އެހެންވީމާ، މި ކަންކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާލެއްވުން އެދެން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް ފެނިގެން ހަމަ މި 40% ވަރުގެ ތަފާތެއް މި ޕްރޮފެޝަނަލް ޖަގަހަ ވެސް އަންނަން. ޝުކުރިއްޔާ.

ވިލުފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު ރިޔާޒް ރަޝީދު ވާހަކަދައްކަވަން:

މި ނަސޭހަތު ފާސްކުރެއްވުން އަޅުގަނޑަކަށް ވެސް ނުފެނޭ މި ޕްރޮޕޯސަލްތަކުން މިހާރު ފާހަގަކޮށްލަން. އެއީ، އަޅުގަނޑުމެން ޖެހޭ މި މުސާރަތަކުގެ ކަންތައްތަކަށް. މިކަން ކުރުމުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަކީ މިހާރު މާލިއްޔަތު ގޮތުން އެކަމަށް ވަރަށް ބޮޑު މަސްއޫލިއްޔަތެއް އެބަ އޮތް. އެ މަސްއޫލިއްޔަތު މިހާރު ދައުލަތުގެ ހިސާބު މުސާރަތަކުގެ ކަންތައްތަކެއް. އެއީ ގޮތުގައި އޮތް ކަމެއް. އަޅުގަނޑު ވެސް ހަމަގައިމުވެސް މިހާރު ގޮތުން ދައުލަތް އެބަ ކޮށްދެނީ. އަސްލަކީ ކަމެއް މިކަން މުސާރަ އެއް ހަމަޖެހުން އަޅުގަނޑުމެން ހަމަޖެހިފައި. އެހެންވީމާ، މިކަން ބަލައިލުމުގައި މި ވާހަކަ އަދި މިކަމުގައި އަޅުގަނޑު ދައްކާ ވާހަކަ ހުރި. ވަރަށް ކުރިއަށް ވެސް މި ކަމަކީ ދައުލަތް މިއާ ކަމެއް ޖެހޭ ގޮތަށް ނިންމުމުގެ ކަމެއް. ދެން މި ކަމާ ބެހޭ ގޮތުން މިއަދު ގޮތުގައި ހިމެނޭ. އަޅުގަނޑު ބައިވެރިވާ ހުރިހާ ކަމެއް ހިމެނޭ ގޮތަކަށް އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން. އަޅުގަނޑުމެންނަކީ ކުރިއަށް ގޮސް ވެސް ހިނގާ މުސާރަ ދިނުމުގައި މި ކަމާ ބެހޭ ގޮތުގެ ކަމެއް ގޮތުގައި މިކަން ކުރުން ފަސޭހަކަމެއް. މި ކަމުގެ ގޮތުގައި ވެސް ހިމެނޭ ކަމަކީ އެއް ކަމެއް ނުވަތަ މިކަން ކުރުން. ކުރިން އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ބޮޑަށް ފެނިގެންދޭ. އެއީ، އެކަން ކުރި އިދާރީ މި ވަރަށް ދިން މައްސަލަތަކުގެ ގޮތުގައި ވެސް އެބަ ހުރި ގޮތުގެ ކަމެއް އެކަށީގެންވާ. މި މުސާރައިގެ ހިމެނޭ ކަންތައްތަކުގެ މުސާރަ ހިމެނޭ. އެހެންވީމާ، އެ އުސޫލުގެ މަތިން ކުރިއަށް އެކަން ކަމަކީ ކުރިން ވެސް ގެނައުމަށް އަޅުގަނޑު ހަމަ އެދޭ ކަމެއް އިޖުތިމާޢީ

މެންބަރުންނަށް ދަންނަވަން. ސަބް ކޮމިޓީ އެއް ނަގައިގެން މިކަން ކުރުވާން ގޮތެއް ހަމަޖެއްސުން. ދެން، އެ ކޮންފެރެން ސަބް ކޮމިޓީ އަށް އަޅުގަނޑު ޖާން ކަމެއް ނެތް. ދެން، އަޅުގަނޑު އެއަ◌ށް ދާކަށް ނުކުން. އެއީ މިކަން އެންމެ އަވަސް ސްޓޭޖެއްގައި މިކަން ކުރުވާން. މިހާތަނަށް ވެސް މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން ކޮށްފައި އޮތް ކަމެއް ނަތީޖާ ނުކުތް މަސައްކަތްތަކުން ނިމިގެ ނުކުމެފައި އޮތީ ސަބް ކޮމިޓީއަކުން މަސައްކަތްކޮށްގެން. އެހެންވީމާ، އެގޮތުން އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން ހަމަ އިއްތިފާޤުގައި އެ ހުށަހެޅި ގޮތަށް މިކަން ކުރުވާން އިންތިޒާމުކުރުން ހަމަޖެއްސުން. ދެން، އެއީ ގޮތަކީ ސަބް ކޮމިޓީ ނުހަނގު ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ މިވެނި ގަޑިއަކަށް މި ކަމެއް ފަހަނަޅާ ކުރާ ގޮތަށް މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީ ބާއްވަނީ. އެކަން ފަހަރެއްގެ ނިމުމުން އެކަން ކުރިއަށް ގެންދަން ޖެހޭނެ. އެހެންވީމާ، މިކަން އެބަޖެހޭ ނިންމަން. އެހެންވީމާ، މި ދެ ގޮތް އަޅުގަނޑުގެ ދެ ހުށަހެޅުމަކަށް އޮތީ. ނަޝީދުގެ އެ ވާހަކަތަކަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަމުންދާ އަދި އެ އުސްތާޛުވާގެ މަރިން މިކަން ކުރަން ސަބް ކޮމިޓީ އަކަށް ފޮނުވަން. ސަބް ކޮމިޓީ އަކަށް ނުފޮނުވާ ކަމަކަށް ވަންޏާ މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގެ އެޖެންޑާގައި ހަމަ ސީދާ މި ކަމަށް އެޖެންޑާކޮށްގެން ވަކި ގަޑިއަކުން ވަކި ގަޑިއަކާ ދޭތެރޭގައި މިކަން ނިންމުން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، މިހާރު މި ބޭފުޅުން ދެއްކެވި ވާހަކަފުޅުން އަޅުގަނޑަށް ދޭހަވަނީ މިއީ މި ގޮތަކަށް ގޮސް ނުވެދާނެ. މި ގޮތަށް މި ބިލު ބޭރުގައި އެއީ އޮތުމަކަން މި ބޭފުޅުން ބާއްވައިދިނުމަށް ނުކުރަމުން. 28 ވަނަ މާއްދާ އެއީ ވަރަށް ހިސާބުގައި ދެން 29 ވަނަ މާއްދާ އަންނަނީ. މި ކޮމިޓީގެ މެންބަރުންގެ ދަރަނި، މި ބޭފުޅުން ވިދާޅުވާ ހެން އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ކުރިން ދަންނަވާހެން ދެ ޝަކުވާ ސަރުކާރުގެ ކޮމިޝަނަކަށް މިއަދު ޖަވާބެއް ނުދެވޭނެ. އެހެންނުވާނޭ. އެއީ ފަސޭހަ ހާދިސާތަކުގެ ބިލު ނިމޭ ގޮތުގެ މަޢުލޫމާތު ބޭރުގައި އަޅުގަނޑުމެން ގޮތެއް ނިންމާނަން ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޖަވާބެއް ދެއްވިދާނެ. އެއީ ފަސޭހަ ހާދިސާތަކުގެ ބިލު ނިމޭ 29 ވަނަ މާއްދާ ނިމިއްޖާ ދެން އަޅުގަނޑުމެން ޖެހޭނީ 29 ވަނަ މާއްދާގައި އެއީ ކަހަލަ ގޮތަކަށް ކުރަން ނުނިމޭ. އަދި ސަރުކާރުގެ ބަޖެޓަށް ހަމަ މި ދިރާސާ ވެސް ކޮށްދިނުން މި ފިނޭންސް ކޮމިޓީގެ އިންސާފުގެ ކުރިމަތީ އަންނަނީ ފިނޭންސް ބަޖެޓާ ކަބައިލާ ވެސް. އެވެސް އެބަ ބަލަންޖެހޭ. މިހާރު އެ ބޭފުޅުން މިހިރީ ކޮންމެ ފަހަރަކާ 13% ގެ ރިޕޯޓްޝަނެއް ދިޔައީ މި ހިރީ. ސްޓޭޓްމް ކޮޕީން ހައި ކޮޕީ، ހައި ކޮޕީން މާލީ ކޮޕީތަކަށް، މާލީ ކޮޕީތަކުން ފުލްސްޓޮޕް ކޮޕީތަކަށް. އެހެންވީމާ، ނަޝީދު.

ނޮޅިވަރަމް ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ތި މައްސަލަ ދިރާސާކުރުމަށްޓަކައި ރިޔާޒު ހުށަހަޅުއްވާފައި އެބަ އޮތް ކުޑަ ކޮމިޓީ އެއް. ދެން، އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ކުޑަ ކޮމިޓީ އެއް ހުށަހަޅާލަން ކަމަށް ވަގުތު ސަލާމަތް ކުރުމުގެ ގޮތުން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ކުޑަ ކޮމިޓީ އެއް މި ހުށަހަޅަނީ އަޙުމަދު، ސަލީމް، އިސްޙާޤުޝަރީފް ވިމަ ދެން، ރިޔާޒު ދެން އަބްދުﷲ ޝާހިދު.

ރިޔާސަތުން ވޯޓަކަށް އެހުން:

އާދެ، ދެން އެހެންވީމާ، ފުރަތަމަ ޖެހޭނީ މި ބޭފުޅުން ފާސްކުރައްވަން ސަބް ކޮމިޓީ އަށް ފޮނުވަން އިނގޭތޯ. އެއީ ބަލްޖާ މައްސަލަ އަނބުރާ ފޮނުވާލައްވަން ހުށަހަޅުއްވައި، އަޒުހަރު ތާއީދުކުރައްވާފައި އޮތީމަ ދެ ގޮތް އެބަ އޮތް. އެހެންވީމާ، ކޮންމެ ގޮތެއް ވިޔަސް އެހެންވީމަ އެބަޖެހޭ މި ދެގޮތުން ކޮން ގޮތެއް ފުރަތަމަ ނިންމަން.

ހިތަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ބަލްޖާ ވޯޓަކަށް އެހުން:

އެނިލާވަގެއިގެންނަވާން މި މުސާރައިގެ ކަންތައްތަކީ ވަރަށް މުހިއްމު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ތަންކޮޅެއް ފުޅާ ދާއިރާއެއްގައި ބަލައިލަންޖެހިފައި އޮތް ކަމެއް. ހުރިހާ ކަމަކީ މި ތަފާތު މުއައްސަސާތަކުގެ މުސާރަތަކާއި ސަރުކާރުގެ މުސާރަތަކާ ވަރަށް ބޮޑަށް ތަފާތު. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ކަލަފަށް ރަނގަޅު ގޮތަކަށް މި ކަންތައް ބަލައިލަން ބަލަންޏާ. އެއީ ސަރަޙައްދަކަށް ވެސް މިހިރަވަން މުއައްސަސާތަކާ. މިހާރު މިސާލަކަށް ދަންނަވާ ނަމަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި އަންނަނީ ކުރިމަތިވެގެން ޗުއްޓީދަމަސް. އަންނަނީ ތަރައްޤީގެ އިސްލާހު ރޯމަރުތަށް ހުރިހާ ބޭފުޅުން ވެސް އެބަ މި ގޮތަށް ހުށަހަޅުއްވާ. އެހެންވީމާ، ފިނޭންސާ އެކު ވޯޓަކަށްއެއިގެން ނުވަތަ ފިނޭންސް ސަރުކާރު އަޅުގަނޑުމެން އެދިގެން ތަންކޮޅެއް ހިލޭސަބީލު ގޮތަކަށް މި އިސްލާހު އަށް ބަލައިލަން އެބަޖެހޭ. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ކަންތައްއެހިޔަ ދެން ބޮޑާން ތާ، މާލީ އަހަރު ކޮމިޓީ އިން ކަސަށްއާޔާއަށް ދޭ. މާލީއަހަރު ކޮމިޓީ އިން ނިންމީ ގޮތްތަކާ ބިނާކޮށްގެން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް ފެންނަނީ ހުރިހާ އެއްޗެހި އެކުވާ ކަނޑައަޅާ ގޮތަކަށް ބަލައިލަން ވަރަށް ބޮޑަށް ފެނޭ. އެހެންވީމާ، އެއް ގޮތަކީ އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ސީދާ މި އިސްލާހު އަކީ ބަލައިލަންޏާ މި އިސްލާހު އަކީ ބާލާ ކަމަށް ވާނަމަ އަޅުގަނޑަކަށް ފެންނަނީ އެހެނިހެން މުއައްސަސާތަކާ ގުޅިގެން ބާލާ ގޮތަށް. އެހެންނޫނީ ހަމަ އަޅުގަނޑަކަށް ފެންނަނީ އަނބުރާ ފޮނުވާލަން. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީގައި ބާއްވައިގެން އަޅުގަނޑުމެން އެއީ 07 ޑިސެމްބަރު 2010 ވަނަ އަހަރުގެ ކުރިން އެބަޖެހޭ ފަސޭހައިން ކަނޑައަޅާ ނިންމަން. ކަނޑައަޅާ ނިންމާއިރުގައި އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުން އަންނާނެ ޖުމްލަ މާލީއަހަރު ކޮމިޓީ އަށް މައްސަލަ އަނބުރާ މާލީއަހަރު ކޮމިޓީ އިން ނުނިމިގެން. އެ އަނބުރާ ފޮނުވާލުމަށް ޗެކްސަބް ސަރުކާރު ސަރުކާރު ކޮމިޓީ ހަވާލުކުރުން ބަޖެޓުކޮށް އަސާސީ ޗެކްސަބް ސަރުކާރު ކޮމިޓީ ހަވާލުކުރުން ބަޖެޓްތަކުގައި މި މަސައްކަތްކުރުމުގެ ބަދަލު. އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިތުރު ސަރުކާރު ބާކީ އެއް. އެހެންވީމާ، އެ މިހާރުން ކޮންކްރީޓު ޑިސިޝަނެއް ނަގާފައި ފާސްކޮށް އަޅުގަނޑު ބޭނުން ވާހަކަ ބޮޑަށް ނަގާފައި ނަގާނޭ. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ފެނުނު ގޮތް.

އެހެންނޫނީ ޕްރޮސެސްތު 7 ގެ ކުރިން އަޅުގަނޑުމެން ބޮޑުގައި މި ޖިންސާ ވެސް އެޅޭ. މަޖިލީސް ބޮޑުގައި. މިހާރު ފަސޭހަކުރުމުގެ ކަންތައް ނުނިމިގެން މި އުޅޭނީ މުސާރަ ނުނިންމައިގެން. މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީ އަށް ފޮނުވާފައި އޮތީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް ފެންނަނީ ހަމަ އެ ބޭފުޅުންނަށް މިހާރު އޮތް މުސާރަ އާ އެއްކޮށް ފޮނުވާލާފައި އަންނަ ބަޖެޓް އެއްކޮށް އަޅުގަނޑުމެން ރިވައިސްކޮށްފައި ފޮނުވާނެ ނޫންތޯ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަކަށް ނުފެނޭ ހަމަ ފެންޑުކޮށްފައި ބާއްވާ ކަމެއް. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، މިހާރު ނިންމިއަސް 2011 ގެ ބަޖެޓުގައި ހިމެނޭނީ. އެހެންވީމާ، މި ބޭފުޅުން ނިންމުން ބަލައިލާނީ. އެ ބޭފުޅުން ބޭނުންވާ ގޮތް މި އޮތީ ހުށަހަޅާފައި. ދެން އަޅުގަނޑުމެން އޮތީ ދިރާސާކޮށްފައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެންނަ ގޮތަކަށް ނިންމާލަ ތަނުގައި ވޭތޯ. ދިޔައީމާ، ވޯޓަށް ދެން ދިޔާނީ.

ހުޅުމީދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިލިޔާސް ލަބީބު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ. ޤާނޫނުއަސާސީގެ 102 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނާ ގޮތުން ފަސޭހައާތުރުގެ މުސާރަ ވެސް ކަނޑައަޅަންޖެހޭނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން. އެހެންވީމާ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ކަނޑައަޅާ މުސާރަ އެއް އެހެން ޤާނޫނުތަކުން ކަނޑައެޅިދާނެތޯ އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާލަން އެބަޖެހޭ. އެއީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ކަމަށް ސީދާ ޤާނޫނުއަސާސީގައި މި ބުނަނީ. އެހެން އޮތުމާ، އަނެއްކާ އެހެން ޤާނޫނުތަކުން މުސާރަ ކަނޑައެޅިދާނެތޯ އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާލަންޖެހޭނެ ކަމެއް ހެން އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ. ދެން ހަމަޔާ ވިދާޅުވި ގޮތަށް ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީ އިން ވެސް އެބަ އޮތް ފޮނުވާފައި، އަދި އަޅުގަނޑުމެންގެ އެޖެންޑާގައި ވެސް އެބަ އޮތް، އަދި ކުރިން ދެވަނަ މަޝްވަރާ ވެސް ކުރެވިފަ ހުށަ އަޅުގަނޑަށް ހީވޭ އޮތް، ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީން ފޮނުވާފައި އޮތް ސިޓީ އަށް. ދައުލަތުގެ އެކި މުއައްސަސާތަކުގެ މުސާރަ ހަމަހަމަ ކުރުން. އެހެން ކުރާއިރު ހުރިހާ އެއްޗަކަށް ބަލައިގެން، ރިޔާސަތަށްގެން ކުރުން ހެން އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އެކަމަށް ރަނގަޅު ގޮތަކަށް ވާނީ. ހަމަ އެކަނި ފަސޭހައާތުރުގެ މުސާރަ ކަނޑައަޅާފައި އަދި އެހެން މިނިވަން މުއައްސަސާތަކުގެ މުސާރަ ކަނޑައަޅާފައި، ސަރުކާރުގެ މަގާމުތަކުގައި ތިއްބެވި ބޭފުޅުންގެ މުސާރަ ދަރަޖަތަކާއި، ދިމާވާ ވެސް ރަނގަޅު ކަމެއް ނޫން. އެހެންވީމާ، އެ ހުރިހާ އެއްޗެއް ބަލައިގެން އެކަށައެޅޭ ކަމެއްގެ ކުރުން ހުރިހާ އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ރަނގަޅު ވާނީ. ދެން މި ޤާނޫނުން ނިމޭ ގޮތަށް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ރިޔާސަތު ކުރަންޖެހޭނެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މި ހުރިހާ އެއްޗަކަށް ބަލާފައި ކަނޑައަޅަންޖެހޭނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރެވޭ. އެހެންވީމާ، ހަމައެކަނި ހުށަހަޅުއްވާ ގޮތަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން.

ކުޅުދުއްފުށީ އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުލްޣަފޫރު މޫސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ބަޖެޓު އެ ދެއްކެވި ވާހަކައަށް އަޅުގަނޑު ވެސް ވަރަށް ބޮޑަށް ތާއީދުކުރަން. އެއީ އަޅުގަނޑު ވެސް ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މިނިވަން މުއައްސަސާތަކާ މި ތަންތަނުގައި ވަރަށް ބާއިންސާފުވެރި ގޮތަކަށް ކަންތައްތަކެއް އެބަ ހިނގާ. ޚަރަދުގެ އިމާރާތް ވެސް އެބަ ތިބޭ 40 ހާސް ރުފިޔާގެ އިމާރާތް ތިބޭ މީހުންނަށް ވެސް. އަނެއްކާ ދޭހަކަށް ޓޯކަން އެބަ ނަގާ 25 ހާސް ރުފިޔާ އިން 30 ހާސް ރުފިޔާ އިން ދޭހަކަށް ޓޯކަން. އަނެއްކާ މި ބޮޑުވެރިންގެ މުސާރަ ކަނޑައެޅުމުގައި މި އޮންނަނީ ރާއްޖޭގެ ރަށްރަށުގައި ހުންނަ މިހާ އެކު މި އޮންނަނީ އެ ބޮޑުވެރިންގެ އަމިއްލަ ބައެއް ދަށުން ވެރިޔާ. ބަޖެޓުގެ ރައީސް ކަމަށް މި މީހާ ގެނެސްގެން މީހުން ބޭނުންވާ ގޮތަކަށް. ޖެހުމާ ހަތަރު ރާއްޖޭގައި ފަހަރު ނުވަތަ ބަޖެޓުގައި ފަހުން ބައެއް ކަންކަން ހިނގައިދާ. ރާއްޖޭގެ ތަރައްގީއާ މި ބޮޑުވެރިންގެ މުސާރައާ ކަނޑައެޅިގެންނެވެ. ރާއްޖޭގެ ތަރައްގީގައި ހަރުގެ ގިނަ ރާއްޖޭގެ މިހާރު ވެސް ރަށް ތަރައްގީ ކުރާ ނަމަވެސް ބޮޑުވެރިންގެ ހަރަކާތް ފަދަ. ރަށް ކަމަކަށް ވެސް ހަރުގެ ރާއްޖޭގެ ޚިދުމަތް ކުރާ ދުވަސް ގެނެސްގެން ކަނޑައެޅިފައި ނުވާތީ. މިއީ ރަށް ވަރަށް ބޮޑު ކަމެއް ނުލާ އިސްލާމީދީނުގެ މަސްލަހަތު ބެލުމަކީ، މި ބަޖެޓުގައި އެބަ އޮތް 28 މިލިއަން ރުފިޔާގެ އެ ބޮޑުވެރިންގެ މުސާރަ ދީގެ އިނާޔަތް ބޮޑު ގޮތެއް. މިކަން މި ފަދަ އަމިއްލަ ގޮތް ހަމަޖެހުން. އެކަމަކު، އަޅުގަނޑު އެއްގޮތަކަށް ބަޖެޓު ހަރަކާތް ނުކުރާ މި ބަޖެޓުގައި މި އަމިއްލަ ރާއްޖޭގެ ތަރައްގީ. ބޮޑުވެރިންގެ ހަރަކާތް ސަރުކާރު އެއް ވެސް ތަރައްގީ ގޮތެއް ނުކުރެވި، ފެނުނު އެއް ރާއްޖޭގެ ހަރުގައި މަޖިލިސް ހަރަކާތް ސަރުކާރު މީހުން ދޭ މުސާރަ ދިޔަ. ބޮޑުވެރިންގެ އާ ދިގު ރާއްޖޭ. މި ބަޖެޓު ހަރުގެ ރަނގަޅު މި ބަޖެޓުގައި ވެސް ހަމަޖެހުން ބޮޑުވެރިންގެ ހަރަކާތް ބަޖެޓުގައި މި ދިޔަ. އެއްގޮތަކަށް އެނގިވަޑައިގަތީ ނޫން. އެއީ ރަށް ސަރުކާރު އިސްލާމީ ދީނުގެ ބޮޑުވެރިންގެ ހަރަކާތް އެއް ވަރަށް ބޮޑު ތަރައްގީ އެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ވިލުފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު ރިޔާޟް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑު ބަޖެޓުގެ ހަރަކާތުގައި ތާއީދުކުރަން ވަގުތު އަސާސީގައި ފުރުސަތެއް ހޯދި. އަދި އަދުލު އެ ދަރުހުރިހާ ވެސް ރަށް ވަރަށް ރަނގަޅު ވާހަކަތަކެއް. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ޤާނޫނުއަސާސީގައި މި ގޮތަށް ޕްރަސިޑެންޓު ޖަލްސާގައި ޤާނޫނުއަސާސީގައި 4 ސަފުހާ ބޭއްވުމަށް އެއީ މި ޖަލްސާގެ ޤާނޫނުތަކުގެ ހުރިހާ ގޮތެއް ވެސް ނޫން އެއީ. އެއީ މި އަހަރު ކުރިން އެއްސަލާން މި އަހަރު ކުރިން ބަދަލާ ގެދޭން ކަންތައްތަކުގެ އުސޫލުތައް ގެންދާން ގޮތަކީ ޤާނޫނުތައް ހިންގައި ހުށަހެޅިގެން. އަޅުގަނޑު އަދި ނުދޭކަން މިހާރުތަކުގެ އެއްވެސް މުއައްސަސާއެއްގެ ޤާނޫނުތަކުން މުސާރަތަކާއި

ކަނޑައެޅި ޖަސަންޓުބުން އެ ގޮތަށް ހެދިފައި އޮތް ޤާނޫނެއް. ޓޮލިފޯން ދާން. އެ ދާން ބުނެ ކުރަނީ ރޭގަނޑު ބަލައިލަން.
އެހެންނަމަވެސް ރައްޔިތުންގެ ކަންކަން ވެސް ގަބޫލުކުރެވޭ އުސޫލެއް ނޫން އެއީ ދި އެއް. އަސްލުކޮށްގެން ޤާނޫނުއަސާސީގެ
102 ވަނަ މާއްދާގައި އެބަ އޮތް އެ ބާރު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ދީފައި. އެއީ ދިމާވާ ކަމެއް ހާލަތަކާ ގުޅިގެން
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ގެންނަން ޖެހުނަސް ކަންތަކުގެ އުސޫލުތަކެއް ގެނުވެސް ގޮތަށް އެ އޮތީ، މިހެންވެ. ދެން އޭގެ ދަށުން
102 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޤާނޫނެއް ހަދަންވީ. އަދި ހަމަ އެއާއެކު އިއްތިފާޤުގައި ވެސް ހަމަ ކިޔާށާ ދެ މިހާރަށް ދެ
ކުރު މި ބަޔަށް ނުދިނީ. މިހެންވެ އެ ކަނބަލުން ޖަހަފައި އޮތީ ކަންމަވެސް ވަރަކަށް. ޖަހަކަންނީ ރައްޔިތުންގެ މެން އެ
ކަންބަށް. މަޖިލީހުގައި ބިލެއް ބަލައި ފާސްކުރާނީ ގޮތަކަށް ދިރާސާ ބިލެއް ކައުންސިލްތަކުން ފާސްކުރެވޭ. އެއީ
ކައުންސިލްތަކުގެ ފާސްކުރުމުގައި ވެސް ބިލެއް. ދެން މިހާރު މަޖިލީހުން ނިންމާފައި އޮތީ ވަޒީރުން ފާސްކުރެވޭ. ދެން
އެހެންނަމަ، ރައްޔިތުންގެ އިއްތިފާޤު ހުށަހެޅުމުގެ ވެސް ޤާނޫނު އަދި 102 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން. އެހެންނަމަ، އެ
ވެސް ކުރިއަށް ގެންދާން ކަމަށް ރައްޔިތުން އުފެދިފައިވާ. އެހެންނަމަ، ބަޖެޓްގެ ހުށަހެޅުމަށް ރައްޔިތުން
ތާއީދުކޮށްފައި. ތާއީދުކުރަނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ނިންމަފައިވާ ކަމަށް ހުރި މުއާމަލާތް ވަކި ހަމަތަކެއް މަތިން،
އެއީ މިހާރު މި ބަޔަށް ކުރަންޖެހިފައި އޮތް ކަމެއް އެއީ. މި ކަމެއް ނުވާ ދަސްތޫރުވާކަން. ބަޔާން ގޮތުގޮތަށް އެބަ
އާދޭ. އަދި މި އަޅުގަ ރަމަޒާން މަހުގެ އުފަލާއިސް ދޭޢާތަކުން ހުރިހާ އަހަރެއްގައި. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ
މެންބަރުންނަށް ވެސް ދީފައި. ރައްޔިތުން ފާސްކުރި ގޮތް އެއީ. ދެން ކުރެ ތަކެތި އެ ގ◌ޮތަށް ނިންމައިފިއްޔާ
އެކަން އެ ގޮތަށް ނިމޭނެ. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް ނުލިބޭ ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ ވަޒީރުންނަކަށް ވެސް
ލިބޭނެ ނުޖެހޭނެ. އަދި ޖަނަރަލްކަރަން ލިބޭކަމަށް ވެސް ނުޖެހޭނެ. މިނިވަން އެއްވެސް މުއައްސަސާއަކަށް ވެސް
ލިބޭކަމަށް ނުޖެހޭނެ. މުޅި ޤައުމުގެ ހުރިހާ ކަމެއްގައި މިއަދު ބަސްދޭނެ ރައްޔިތުން އިންތިޚާބުކޮށްފައި ތިބި ބައިވެ
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން. އެ މިހުންނަނީ ޝަހުރު ރަޙްމަތް ކާކުރަށް ޙައްޤުން. އެ ވާހަކަ ސޫރަތް
ހުށަހެޅުމުން މި ދައުލަތް. މި ބަޖެޓުން 2 މިލިއަން ރުފިޔާއިން 2 މިނިސްޓަރަށް 2 ކޮޅު ދިވެހި، 2 ދުވަހުގެ 2 ދިމާ
އާދައި ނުޖެހޭނެތީ، މި ދީބި ރައްޔިތުން އިންތިޚާބުކޮށްފައި ތިބި މެންބަރުންނަށް. މި ބަޔާ މެންބަރުންނަކީ
ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދަށުން އެއް ހަމަހަމަކަން އެއް އުސޫލުތަކުން، އެއް މިންގަނޑުތަކުން ޔަޤީން، މިކަންޖެހޭ ބަޔެއް.
މުސްތަޤިއްލު ދިވެހި ކަމަށްކުރާ ދިވެހި 2 މިނިސްޓަރުގެ ތަފާތު އެބަ އޮތް ގަވާއިދުގައި. ކޮމިޝަނުން މެންބަރުކަން އެ
މިނިސްޓަރަށް ތަފާތު ކުރަނީ. އެއީ މުސްތަޤިއްލު ދިވެހި ކަމަށްކުރާ ކަމަށް. އެ 2 ބޮޑުވެރިންނާ ދައްކަވަންޖެހޭ
ވާހަކަތައް ދައްކަވާއިރުން ދައްކާ ނިންމުމަށްފަހު ސިޔާސަތުތަކާ އެބައުޅޭ. އެކަމަކު އޭގެ ބަދަލުގައި އެ
ބޮޑުވެރިންނަށް ކުރު ދެންޖެހޭނެ ކަމެއް، އަދި އެ 2 ބޮޑުވެރިން ހަމަހަމަކަމުގެ ގޮތަށް އެ ތަފާތު ކުރިން ދެއްކި މި
ކަނޑައަޅައި ވެސް ކުރަންޖެހޭ ކަމަށް ނުންނާނެ މިޒާ އެއްވެސް ގަވާއިދުއެއްގައި ބުނެފަ އެއް. ހަމަ މިއަދު މިއަދުގެ
މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީގައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން. މިހެންވެ ވެސް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިޖުލާސް ތަކުގައި ހުރިހާ ކަމަކު

ވެސް ހިނގަމުންދަނީ އެ ކަންކަން ހިނގަމުން ދާންވީ އުސޫލުތަކުން ނޫން. އެހެންވީމާ، އެވެސް ހަމަ ރެކްޓިފައިކުރަ އަޅުގަނޑު ބޭނުންވީ ވާހަކަ އެއް. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، މިހާރު ދެންމެ އިލްޔާސް ލަބީބު ވިދާޅުވި މުސާރަ އާއި އިނާޔަތްތަކާއި ގުޅުންހުރި ކަންތައް ކަނޑައެއް ނޫޅޭން. އެހެންނަމަވެސް އެހެން އެބަހުރި ކަނޑައަޅާފައި އެހެންނޫންތޯ. މިހާރު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އިނާޔަތްތަކާ އެލަވަންސް ވެސް ވަކި ގާނޫނެއް އޮތީ. ފަހަރެއްގައި ގާނޫނުގައި ވެސް އެ ގޮތަށް ކަނޑައެޅޭނެ. ދެން އަނެއްކާ އޭގެ ޚަރަދު މި ނިންމަނީ މަޖިލީހުން. ސުވާލަކީ ކޮބާ މުސާރަ މި ނިންމަނީ، އުޅޭނަމަ ފަހަރުގެ. ދެން އެ ތާއީދު ހުރި އެއްޗެއް ފުރިހަމަކުރަނީ އަށް އެ ގޮތް. މަސީހު.

ފުވައްމުލަކު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ މަސީހު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، ރިޔާސަތުން ރަޝީދު ދެއްކެވި ގިނަ ވާހަކަފުޅުތަކަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން. އަދި ނަޝީދު ދެއްކެވި ވާހަކަފުޅުތަކަށް ވެސް ތާއީދުކުރަން. ގިނަ ވާހަކަތަކަށް. ދެން މިގައި އަޅުގަނޑުމެން ބައި ޕްރޮޕޯޒަލްގެ ގޮތުގައި ގެނެސްދާނަން މުސާރަ އާ އެއްޗެހި ކަނޑައެޅުން އެއީ ގާނޫނުއަސާސީގެ 102 ވަނަ މާއްދާ އާ، މުޤައްރިރު އަޅުއަށް ހިލާފުން އަޅުގަނޑު ވާހަކަދައްކާނީ. ގާނޫނުއަސާސީގެ 102 ވަނަ މާއްދާ އަށް ކުރެއިވިސް ކުރުވެވިނީ ކަމަށް ބަލަކު ބަލާފައި. އަޅުގަނޑު ބަލަނީ ވި އެއް ނޫން. މިހާރު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ، އެ ގާނޫނަކީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އާއި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނައިބުގެ މުސާރަ އާއި އިނާޔަތްތަކާއި ކަނޑައަޅުއްވާ ގާނޫނު، މުސާރަ އާ ބެހޭ. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އަދާކުރައްވާ ވަޒީފާ އާ ނޫނީ އެއާ ދޭތެރޭގައި ވަކި ބައެއްގެ ގޮތުގައި އޮންނަ އެއްޗެއް ނޫން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަކަށް ހީވަނީ އަޅުގަނޑުމެން އެ ގޮ◌ތަށް ކަނޑައަޅާ ކަމަށް ވަންޏާ 102 ވަނަ މާއްދާގައި ހިމެނޭ ދެން އެހެން މަޤާމުތަކުގައި ނޫނިއްޔާ ދެން އެ މުސާރަ ކަނޑައަޅުމާ ބެހޭ އާދޭސް އެއީ މުސާރަ ކަނޑައަޅުމާ ބެހޭ ގާނޫނު ވެސް ހިމެނޭ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން. އެހެންވީމާ، އެކަހަލަ ގޮތަކަށް. އެހެންނޫނިއްޔާ އެބައެއް ބައިވަރު ގާނޫނުތަކެއް އަތޮޅުކައުންސިލުގެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ކަންތައްތައް ކުރެވޭނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް ވެސް ހީވަނީ މިވެނި ގާނޫނެއްގައި މިގޮތަށް ކަނޑައަޅުމަށް ފުރު ރަނގަޅުވާނީ އެ ގޮތަށް ހެން. ދެން 2 ވަނަ ނުކުތާއަކަށް ދަންނަވާލަން އޮތީ މި ސަބް ކޮމިޓީ ކަނޑައަޅުމުގައި ކުރީން ވެސް ގެންގުޅުއްވި އުސޫލާ އެއްގޮތަށް ސަބް ކޮމިޓީ އެއް ކަނޑައަޅުއްވަންޏާ، ކަނޑައަޅުއްވާފަ ރަނގަޅުވާނެހެން. އެއީ އަލުގަކަން ނޫން ސަބް ކޮމިޓީ އެއް މި ކަނޑައަޅަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އެއްބަސްވެފައި ހުރި އުސޫލުތަކާއި އެބަހުރި ސަބް ކޮމިޓީ އެކުލަވާލާ ކަމަށް ވަންޏާ އެކުލަވާލަން. ދެން އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އެއީ ދެން އަޅުގަނޑުމެން ދެން މާ ބޮޑު މަސައްކަތެއްކަން ވާނެ ހެނެއް ހީއެއް

ނުވާ އެ އުސޫލާ އެއްގޮތަށް ސަބް ކޯޓުގެ އެއް ކަނޑައެޅޭ ހުކުމްތަކުގައި މަސައްކަތްކަމުގައި ޝަރީޢަތާ، އެ ގޮތަށް ކަނޑައެޅުން. ދެން އެ މަސައްކަތުގެ ހަމަ އަވަސް ވެސް ކުރިޔަށް ކަމަށް އަދާކުރު ވެސް ގޮތުގައިކަން.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެވުނު:

އާދަ، މިހާރު މި ބާރުވުން 2 ދުވަހު 2 ގޮތަށް މިހާރު މި ނިންމަވަން މިހާރު މި އޮތީ ހުށަހެޅިފައި. ޝަރީޢާ އެ ވިދާޅުވާ ގޮތަށް އަނބުރާ ފޮނުވާލަން ނިންމަވައިދޭން އިއްޔެ ރިޔާސަތު ޝަރީޢަތު ހުށަހަޅުއްވައިގެން އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރައްވާފައި އޮތް 102 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ދިރާސާކުރެވުނު. އެ ހުރި ހުރިހާ އެއްޗެއްގެ ތެރެއަށް ފަސޭހަކުރުން ވެސް އިންވާލް ވާނެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ދެކިޝަރީ ސަރުކާރު ކޯޓުޝަރުން ފޮނުވާފައި މި އޮތް މައްސަލަ އަނބުރާ ފޮނުވަ އެއް ނުލެވޭނެ. އަދި 102 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ރިޔާސަތު ހުށަހަޅުއްވާފައި އޮތް ކަންތައް ކޯޓާ އަދި ބަލައިގެންފައި އޮތީމާ އެއް. އެހެންވީމާ، ދެން މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށް ގެންދާ ކަމެއްގެ ގޮތުގައި. ދެން ދެކިޝަރީ ސަރުކާރު ކޯޓުޝަރުން ފޮނުއްވި ޖުޑިޝަލް އަޅުގަނޑުމެން އެ ދިރާސާކުރުމުގެ ތެރޭގައި ކުރާ ކަމަކަށް ހަދަންޖެހޭނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަށް ގޮތްފުރުވާ ގޮތުގައި މިހާރު އެ އޮތީ އެކަން ނިމިފައި. ދެން ސަބް ކޯޓް މި ބާރުވުން ފައިނަލް ކަންނޑައްވާ. އެހެން ދެން މުޅި މަޢްލޫމަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފޮނުވާން އެ ކޯޓް އަން. އާދަ، ރިޔާސަތު.

ވިލުފުށި ދާއިރާގެ މެންބަރު ރިޔާސަތު ރަޝީދު ފާހަގަކުރެއްވުން:

ރަޝީދު ހުށަހެޅުއްވި ސަބް ކޯޓް އަޅުގަނޑަށް އެގޭ ރަނގަޅެއް ނޫން. ސަބް ކޯޓް އާ ދާއިރާ ވިސްނަން އަޅުގަނޑަށް ފެނޭ. އެއީ ވަރަށް ގިނަ މައްޗަށްވާތީވެގެން މިތަނުން މިހާރު ހުށަހެޅިފައިވާ ހުރި. އަދި މި ކަމާ ގުޅޭ ވަރަށް ގިނަ މަސައްކަތްތަކެއް 16 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި ވެސް ކުރައްވާފައި އޮތީ. ހަމަ ނޑިމު ހުސްނަވައިގެން. މި އުޅެނީ މިކަން ރަނގަޅަށް ގެންދަން ވެގެން. އަޅުގަނޑު ކޯޓުހުރި އަޅުގަނޑަށް އިނގޭ ބައެއް ފަހަރު އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވާ ގޮތަށް ނޫންކަން މި ކޯޓުގެ މުޤައްރިރު ކަންތައް ކުރައްވަނީ ވެސް. އެހެންނަމަވެސް ރަނގަޅު ކަމެއް ރަނގަޅު ގޮތުގައި ގެންދަން ބޭނުން ވަނީ ފުލުން އޮތީ، މިސާލެއް މިހާރު ނުވޭ ހަމަޖެ. މި ފާހަގަކުރެވޭ ތެރޭގައި މި ފާހަގަ ދައްކާކަން. އެހެންވީމާ، ރަޝީދުގެ އެ ކުޅަ ބަދަލާ އެކު އަޅުގަނޑު އެއަށް ތާއީދުކުރަން.

ނޫޅިވަރަމް ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނަޝީދު ފާހަގަކުރެއްވުން:

އަޅުގަނޑު މުޤައްރިރު އަސްލު ނުލީ ހަމަ މުޤައްރިރަށް ރަނގަޅުކަންބަލައި. އެއީ އެހެން މިދަންނަވާ މަޖިލީހުގެ ރައީސް ވެސް ޝުއޫރީ އެބަ ނަންގަވާ. ދެން ވަ◌ަޑައިގަތީމާ މި މަޖިލީހުގެ ހުރިހާ މަސައްކަތްކުރުމުގައި ވެސް ކުރައްވާނީ މުޤައްރިރު. ދެން ވަރަށް ބުރަކޮށް މުޤައްރިރު އެ އުޅުއްވަނީ. ނަމަވެސް ރައީސްގެ ހައިސިއްޔަތުން އަދާކުރައްވަންޖެހޭ މަސްއޫލިއްޔަތު ވެސް ހަމަ އެހާ ބޮޑު. އެހެންވީމާ، އަސްލު ކޮމިޓީ އަށް ބައިވުމު ދެން ކުރަމުން ގެންދާއިރު ގޮސްނަމަ ދެއްކޭ. އެކަމަކު އަޅުގަނޑު ވެސް ހަމަ އެދެން ނަޖީބު ވަޒީރުން މި ބައްދަލުވުމަކަށް ބައިވެރިވަޑައިގެން އަޅުގަނޑުމެންނަން އިންޓަރވިއު ދެއްވާ އެކަންކަން ހަމަ ފިޔަވަން. އެހެންވެ އެކަމަކު ހަމަ ވަޒީރު ނުގެންނެވީމާ ދެއްކޭ. މިދަންނަވާ މަޖިލީހުގެ ރައީސް ޝުއޫރީ އެބަ ނަންގަވާ މި ހަމަޖެހިފައި. ދެން އެހެންވީމާ ނަންގަވާމަ ނަޖީބު ވަރަށް ބޭނުންވާނީ އެހެންވީމާ، ދެން ރިޔާސީ އިންތިޚާބު ކުރައްވާނެ ނޯންނާނެ ކުރަން ކަމެއް.

ވިލުފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު ރިޔާޟް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑަށް ވާހަކަދެއްކޭނެތޯ؟ އެހެންވީމާ، މި ކޮމިޓީ ނަޝީދު ތި ވިދާޅުވީ ނޭނގުމު ވެސް ހަމައެކަނި. އެހެންވީމާ، ނަޝީދު ހުށަހެޅުއްވި ޚިޔާލު ކުރިން ދެއްކި ވާހަކަ ކުރީގެ ކޮމިޓީ އަދުން ހުށަހަޅާ. އަޅުގަނޑު ތާއީދުކޮށްލަން ބޭނުން.

ނޮޅިވަރަމް ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑު މި ހުށަހަޅަނީ ޤައުމީ ޕާޓީގެ ފަރާތުން ރިޔާޟް ރަޝީދު، ޑީ.އާރު.ޕީގެ ފަރާތުން އަބްދުﷲ އަބްދުއްރަޙީމް، ޕީ.އޭގެ ބޭފުޅެއް އަޅުގަނޑު ނުހިމަނަން. ދެން އިންޑިޕެންޑެންޓުން ޤާސިމް ސަލީމް. ދެން އަދި އެމް.ޑީ.ޕީގެ ފަރާތުން އަފްރާޝް. ޝުކުރިއްޔާ.

ފުވައްމުލަކު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ މަސީޙް މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑުމެން ކުރިން ދެން ދަންނަވާލި ވާހަކަ އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ މިހާރަށް މި ބަސްގައި ނަގާފައި ހުރި ސަބް ކޮމިޓީތަކާއި އަޅުގަނޑުމެން މިހާރަށް ނަގަމުން އައިސްފައި ހުރި ކޮންމެ ސިޔާސީ ޕާޓީއަކުން މެންބަރަކު ހިމަނާގޮތަށް. މިއީ ރަގަޅު ބައްލަވާލެއްވިޔަ އުސޫލުން ވަޑައިގަންނަވަން. ދެން ކޮންމެ ކުރެވިފައި ނަގަންޖެހޭ ވާހަކައެއް ނޫން. މިހާރަށް. ދެން އެހެންވީމާ، މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން މި ހުށަހަޅަނީ އެ ބޭފުޅުން މަސައްކަތްތައް ކުރިއަށްގެންދާ ގޮތް ވަންޏާ އެ ސަބްކޮމިޓީތަކައި ކަމަކު ވަޒަން އަޅުގަނޑުމެން އަމާޒުކަމަށް. ޕީ.އޭގައި މި ދިއްބަވާ ދެ މެންބަރުންނަށް ތިމާގެ ނޫނީއާ މިހާރު ނަޝީދު މުޤައްރިރުގެ ނަން ހުށަހެޅުއްވި ކޮމިޓީ އަށް ވަޑައިގަންނަވާ ކޮމިޓީގެ މަސައްކަތުގައި އެއްބާރުލުންދީ ތިމާގެ ފިކުރު ވިދާޅުވި. އެ ސަބްކޮމިޓީކަށް ތިމަންނަ

ހުރަސްއެޅުމެއްވެސް. މަޖިލީހުގެ ރައީސް ޤާނޫނީ ނަންގަވާލީ އާ އެއްކޮށްގެން. އެހެންވީމާ، މަޖިލީހުގެ މިކަމަކީ މުޅިއުމުރު މަސައްކަތްތަކުގައި އެއްބާރުލުން ދެއްވަން ދަންނަވާލަމުން ޝުކުރިއްޔާ.

ކުޅުދުއްފުށި އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުލްޣަފޫރު މޫސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް. މި އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މިހާރު ހަމަޖެހި ހުށަހަޅާފައިވާ ހުށަހެޅުން މި ބިލަކީ ބަޖެޓުގައި އެއްކޮށްގެން މި ބިލުގެ ހިސާބަށް ދާނެ. އެހެންވީމާ، މި ބިލުގެ ބާރުތަކާއި ބެހޭގޮތުން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ. މި ފުރަތަމަ ރިޔާސީ ނިޒާމު ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުން މި ބަޔަކަށް ބާރުއަޅުވައި، ބާރުއެޅުމަކީ އެކަން ގަބޫލުކުރެވޭ ދެން ބިލުތަކަށް ދާނެ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑު ދަންނަވާ މިހާރު އިއްތި ރިޔާސީ ނިޒާމު ހުށަހެޅުމަށް 102 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އެ މައްސަލަ އަށް ބެލުމަށް ކޮމިޓީގެ ފަރާތުން. އެހެންވީމާ، 102 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ބަލައިދޭގައި އެ 102 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ފޮނުވާ ފަހަރުދާރުން ވެސް. އެހެންވީމާ، ފަހަރުދާރުންގެ މައްސަލަ ވެސް ޖެހޭ ބަލަން. އެހެންވީމާ، މި މައްސަލަ އަށް ޖާނުވާލާގެ ކަންތައް ދިރާސާކޮށް. އަދި، 102 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އިއްތި ރިޔާސީ ހުށަހެޅުމަށް ހުށަހެޅުން ކޮމިޓީން އިއްތިފާޤުން ބަލައިގަންނަވައި ޤަބޫލު. އެހެންވީމާ، މިހާރު މި މައްސަލަ މި ބެލުން 102 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުރިހާ މުއައްސަސާތަކާއި ގުޅޭގޮތުން ބަލާ ޤަރާރު. އެހެންވީމާއެކު ކަމަށް ވަނީ މި މައްސަލަ ސަރަޙަ ކޮމިޓީއަކަށް ޖެހުނީވެސް ރިޔާސީ ނިޒާމު ޤަބޫލު ހުށަހަޅަމުންދާ ފަހަރު. ދެން އެ ސަބަބު ކޮމިޓީން މި ބޭފުޅުން ނިންމާލަދެއްވާށެވެ. އަދި، މިހާރު އިސްތި އަޔާ. ނިޒާމީ ދެން ރިޔާސީ ނިޒާމު.

ނޫރުވަރަށް ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

މި އަޅުގަނޑު ހަމަ މުޅިން ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝާހިދު އަބްދުލްޤައްޔޫމު ޝާކިރު ދިއްގަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ނާޒިމުގެ ނަންފުޅު އަޅުގަނޑު ހަމަ މައްސަލައެއް ނެތް މި ކޮމިޓީގައި ހިމެނޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ނާޒިމުގެ ނަންފުޅު ހުށަހަޅަނީ. ދެން، މި އަޅުގަނޑަށް ހަމަ ފާހަގަކުރެވޭ ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުގެ ޑީ.އާރު.ޕީން މި ފަރާތުގެ ރިޔާސީ ކެންޑިޑޭޓް ބެޓުން ފޮނުވާފައި ބަހައްޓަން މަސައްކަތް ކުރައްވަމުން ގެންދަވާކަން. ދެން، އަދި ރަނގަޅުކަން ވަޒީފާ ދަރަނިތަކުގެ އެންމެ ޒަޢީމް ރައީސް ނަޝީދުގެ ފެށުން ބަޖެޓާއި ވެސް ބޮޑުކަމާއި، މި ސިޔާސީ ކަންތައްތަކުގެ އެ ބޭފުޅުން މަސައްކަތް ނިޒާމު ކަމަށް ފާހަގަކުރަނީ. މި މަސައްކަތް ބެހެއްޓުމުގެ ހަރަކާތް އެ ފުރުޞަތު ނުހޯދާ. އެހެން ނަހަމަވާނެ. ދާއިރާ އެ މަސްލަ ބޭފުޅުން ހަމަ ވެސް ރިޔާސަތު ބޭނުންފުޅު ހަމަ އެކަމަށް ރަނގަޅު

ކޮމިޓީގައިގެ ބޭފުޅުން ކަން މި ހުރުން ޖެހިން ނުވި ވޯޓުން ވެސް އެބަ އެނގޭ. މި 85% ދިޔަވަޖެއިގެންނެވި އެހެންވީމަ.

ވިލުފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު ރިޔާޟް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އެހެންވީމަ، ރަޝީދުގެ އެ ހުށަހެޅުމަކީ އެއީ ކޮމިޓީގައި ޕާޓީ އިން ނަޒީފް. ދެން އެމް.ޑީ.ޕީން ހަމަޖެ. ނޫން، ދެން މިހާރު ބަދަލުކުރި. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ހުށަހަޅަނީ ދެން ކާނަލް... (ވަގުތުކޮޅަކަށް ރިކޯޑުނުވެ) އަޅުގަނޑު މި ހުށަހަޅަނީ މިއަދު ތާއީދު ކުރަނީ ދެން މިހާރު އެ ކޮމިޓީން. އަޅުގަނޑު މި ހުށަހަޅަނީ ޕާޓީ އިން ނަޒީފް. ދެން އެމް.ޑީ.ޕީން އަޙުމަދު ރަޝީދު. ދެން ޖޭ.އާރް.ޕީން އަބްދުﷲ ޢަބްދުއްރަޙީމް. ދެން ޤައުމީ ޕާޓީން މި ތާނގައި އިނީ އެކަނި މިހެން. އެއީ ޤައުމީ ޕާޓީން މިތާ އިންނަ މީހާ ދެން. ދެން، ވަރަށް ވަރަށް ބޮޑުވެގަތަން ދާ ކަމަށް ފެންނާ ސަލީމް. އެހެންވީމާ، ސަލީމް ރަނގަޅުވާނެ. އެ ވަރަށް ގިނަ ދުވަހު މި އޮޑިޓް މިނިސްޓްރީގެ ދާއިރާގެ ކަންތައްތަކާ މިކަހަލަ ކަންތައްތައް ވެސް ކުރައްވާފައި ހުރި ތަޖުރިބާ. އެހެންވީމާ، މި ފަދަ ބޭފުޅުންގެ ނަން އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާލަން.

ނޮޅިވަރަމް ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، އެހެންވީމާ، އިތުރު ބޭފުޅަކު އެއްކޮށް ދަންނަވަން ނެތިމަ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު މި މައްސަލަ 102 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުރިހާ އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ފަރާތްތަކާ މަޝްވަރާ އާއި އިންތިޚާބުތަކުގެ މަސައްކަތް، މުރާޖަޢާކުރުމުގެ މަސައްކަތް ސަބް ކޮމިޓީ އާ މި ހަވާލުކުރީ. އާދެ، ދެން އަޅުގަނޑު ދާން އޮތީ އެޖެންޑާ ނަންބަރު 3 އަށް. އެހެންނަމަވެސް، އެ ކަމާ ބެހޭ ލިޔުންތަކެއް. އެޖެންޑާ ނަންބަރު 4 އިނގޭތޯ. އެއީ ޓޭބަލް ޖެނަރަލް އެމް.ޖީ.ސީ އާ ބައި ގޮތުން ފުރުސަތުގައި އޮތް ރިޕޯޓުގެ ކަންތައް. އެހެންނަމަވެސް، އެއާ ބައި ދިރާސާކުރުންތައް މި ބޭފުޅުންގެ ފައިލްތައް މިކަމުގައި މިއަދު ލޮލުގައި ޝާމިލް. ޝާމިލާ، އަޅުގަނޑު މިހާރު މިދަނީ އިންތިޚާބާ، ދެން ހަމަ ދުވަހު ކުރިއަށް ގެންދާނީ 5، 6 އިނގޭތޯ. 5، 6. ދެން އެހެންނަމަވެސް، އިއްޔެ މި ބޭފުޅުން އޮފީސްތަކުގައިވާ ދަފުތަރުގެ މަޢުލޫމާތު މިހާރު އެހެރިން މަސައްކަތް އެއް ވަނަމަ މަސައްކަތް އާ ގުޅޭ މަޝްވަރާކުރުމަށް 10 މިނެޓް ހުޅުވާލައި. އެހެންވީމާ، މި 10 މިނެޓް މިއީ އެހެރިން މަސައްކަތަކާ ގުޅޭ މަޝްވަރާކުރުމަށް އޮތް 10 މިނެޓް. އެއްވެސް މަސައްކަތެއް އެއްވެސް ބޭފުޅަކު ހުށަހަޅުއްވަވަން އޮތް ކަމަށް ވާނަމަ ފުރުސަތު ދޭ ފުރުސަތު އަޅުގަނޑު ހުޅުވާލަން. ހަމަޖެ. (ވަގުތުކޮޅަކަށް ރިކޯޑުނުވެ) އާދެ، އެހެންވީމާ، މިހާ ހިސާބުން މިއަދުގެ ޖަލްސާ ނިންމާލީ. ދެން ޤާނޫނީ ހަމަ ގެނައުމުން

އޮންނަ ދުވަސްދުވަހު އޮންނާނެ އިނގޭތޯ ހަމަ 9:30 ވާއިރު ހެނދުނު. ދެން އެޖެންޑާ އެސް.އެމް.އެސް ކުރަމުން ގެންދާނަން އިނގޭތޯ.